

Avastin

Denna lilla skrift producerade jag för Roche som ett led i en pitch. Den föll i god jord och spreds sedermera till alla anställda som var med på företagets stora konferens i Sydafrika.

Inte det reklamigaste av jobb, men jag är ganska stolt över det ändå.

Roche AB

Gör första
linjen längre

En liten bok
om orkidéer

AVASTIN® är ett varumärke för Roche

Avastin® (bevacizumab) är en monoklonal antikropp till VEGF (Vascular Endothelial Growth Factor). Indikationer: i kombination med intravenöst 5-fluorouracil/folinsyra eller intravenöst 5-fluorouracil/folinsyra/irinotecan som första linjens behandling av patienter med metastaserad kolorektalcancer. Beredningsform och styrka: Koncentrat till infusionsvätska, lösning 25 mg/ml. Dosering: 5 mg/kg kroppsvikt givet var 14:e dag som en intravenös infusion. Behandling pågår till progression av den underliggande sjukdomen. Avastin är kontraindicerat vid CNS-metastaser och graviditet. För ytterligare information: www.fass.se

Roche AB, Box 47327, 100 74 Stockholm, tel 08-726 12 00, fax 08-744 06 81. www.roche.se

I Avastins nya symbolspråk står en orkidé i fokus.

Det rör sig om en Phalaenopsis, men vilken av alla orkidéhybrider det rör sig om är omöjligt att avgöra. Det finns runt etthundratusen att välja på.

Om orkidéer finns det mycket att berätta. I en bok av det här formatet kan man förstås bara skrapa på ytan. Men förhoppningen är ändå att den ska ge en aning om orkidéernas betydelse i världen och genom historien. Om vi har lyckats kommer du som läser detta snart att förstå vilken ovanligt passande symbol Avastin har fått.

Liv, symboler och symbolism

Symboler för liv har människan haft många av genom historien. De flesta av dem går att knyta till fruktbarhet av ett eller annat slag. Många är öppet erotiska. En av de mest kända fruktbarhetssymbolerna är Venus av Willendorf, en ca. 22 000 år gammal stenstatyett som hittades i närheten av byn Willendorf i Österrike år 1908.

Men även växter och djur förekommer som fruktbarhetssymboler. Oftast rör det sig då om växter eller djur som liknar könsdelar, förökar sig kraftigt eller är viktiga för överlevnad. Ananassen var en viktig symbol för liv i det antika Frygiska riket, hos Pawnee-indianerna fyllde majs-kolvar samma funktion. I det romerska riket förekom tall- eller pinjekottar flitigt och grekerna hyllade sina livgivande getter.

Historiska orkidéer

Orkidéer tillhör den skara växter vars symbolik arbetar på flera plan. Familjen *Orchidaceae* är den kanske artrikaste av alla växtfamiljer. Representanter finns på alla kontinenter utom Antarktis. De överlever alltså i de mest skiftande miljöer, samtidigt som de är exklusiva och ömtåliga. Många arter har använts för medicinska ändamål och den mångfald av former och färger som finns inom orkidéfamiljen lämnar fältet öppet för allehanda associationer.

Den symboliska kopplingen mellan liv och blomma avslöjas redan i ordet orkidé. Det kommer från grekiskans orchis, testikel. De jordväxande orkidéernas rotknölar liknar testiklar och namnet sägs växtfamiljen ha fått av Theofrastos, en av Aristoteles lärjungar, tillika den västerländska botanikens fader. Orkidéerna har alltså i västerlandet under årtusenden associerats till livgivande fruktbarhet.

Ett annat antikt namn för orkidé är satyrion, ett namn som nämns av bland andra Plinius d.ä. och Dioskorides, en med Plinius samtida läkare och naturforskare. Satyrion är härlett från satyr, ett mytologiskt väsen som är en blandning av bock och människa. Satyrerna, kända för sin liderlighet, var följeslagare till den grekiska mytologins mest livfulla gestalter – herdeguden Pan och vinets gud Dionysos. Namnet har orkidéerna förmodligen fått eftersom vissa jordlevande orkidéers rötter luktar ganska starkt av just get.

I Asien har orkidéerna en kanske ännu mer framstående plats i symbolspråket än i Europa. Här står orkidéerna inte bara för liv och kärlek. Den traditionella kinesiska konsten är rik på symboler med specifika betydelser. Där är orkidéerna vårens blommor, men också symboler för elegans och rikedom. I Thailand är orkidén nationalsymbol och förknippas med lycka och välstånd. Liknande mönster återfinns man överallt där orkidéer finns – från Kina i öster till Hawaii i väster. Orkidéernas koppling till fruktbarhet, sexualitet och liv är alltså inte begränsad i vare sig tid eller rum. Familjen Orchidaceae må ha fått sitt namn av de gamla grekerna, men dess kulturella symbolvärde sträcker sig långt bortom antiken.

När livet är dyrbart,
gör Avastin dig rik.

Många århundraden senare i ett annat hörn av Europa, närmare bestämt år 1603 i England, omnäms orkidéerna i fjärde akten av Hamlet. I aktens sjunde scen får Ofelias bror Laertes budet om systemens död. Ofelia har drunknat när hon skulle hänga blomsterkransar eller girlander i ett pilträdd invid bäcken. Hon band sina girlander "af tusenskönor, nässlor och orkider, dem råa herdar gifva gröfre namn." Flickan och blommorna är alltså livet, pilträddet boven i dramat. Intressant att notera, inte minst med tanke på Avastins grafiska profil, är att den engelska originaltexten inte innehåller det ordet "orchids". Istället kallas de för "long purples".

Just dessa orkidéer var med all säkerhet inte Phalaenopsis, sådana växer inte i Danmark. Men lila orkidéer är en extra stark symbol, oavsett släkte. Orkidéernas koppling till liv, rikedom och lycka är som vi har sett spridd, över världen och genom årtusenden. Detsamma kan sägas om purpurfärgen, som varit symbolfärg för kungligheter och rikedom i århundraden. I slutänden kanske symboliken kan sammanfattas så här:

När livet är dyrbart, gör Avastin dig rik.